

E. U. de Profesorado de E.X.B. "María Sedes Sapientiae"

Grao en Educación Primaria

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V51G120V01101	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino	1c	6
V51G120V01102	Educación: Teoría e historia da educación	1c	6
V51G120V01103	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos	1c	6
V51G120V01104	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento	1c	6
V51G120V01105	Socioloxía: Socioloxía da educación	1c	6
V51G120V01201	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria	2c	6
V51G120V01202	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria	2c	6
V51G120V01203	Historia: Historia do presente	2c	6
V51G120V01204	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento	2c	6
V51G120V01205	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino**

Materia	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino			
Código	V51G120V01101			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Blanco Navarro, Marta			
Profesorado	Blanco Navarro, Marta			
Correo-e	marta.blanconavarro@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	Esta materia forma parte do módulo temático "Procesos e Contextos Educativos", de carácter básico. Pretende que os alumnos e as alumnas poidan aproximarse á realidade educativa, de maneira que vaian adquirindo as competencias demandadas polos empregadores no século XXI. Tamén, aquelas que favorecen a implicación responsable e innovadora na educación, tanto en centros escolares como noutras posibles realidades educativa			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa

C12	Abordar e resolver problemas de disciplina
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade
C21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no periodo 6-12
C22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad
C26	Coñecer o currículo escolar destas ciencias
C27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C63	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos as ensinanzas descritas
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer as principais disposicións legislativas educativas a nivel estatal e autonómico. Ter capacidade para identificalas, manexalas e xestionalas, de forma que se adquira unha dinámica suficiente para transferir o coñecemento do seu manexo, ante os cambios das mesmas.	A2	B1	C8	D1
	A5		C9	D2
			C26	D6
			C35	D7
				D8
				D16
				D18
Tomar conciencia da complexidade dos procesos educativos en xeral e dos procesos de ensino-aprendizaxe, nas etapas obrigatorias do sistema educativo.				D21
	A1	B1	C27	D1
	A4	B9		D2
		B11		D6
		B12		D7
				D8
				D9
				D13
				D17
				D18
				D21

Coñecer os principais documentos institucionais de Centro, e a importancia do Proxecto Educativo (PEC) como eixo vertebrador de todas as accións que se deben levar a cabo no mesmo.	A5	B6	C8	D1
		B8	C9	D2
		B9	C13	D3
		B10	C18	D7
		B12	C21	D8
			C22	D9
			C64	D15
			C66	D17
				D18
				D21
Valorar a importancia da estabilidade e regularidade do contexto escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos nenos e as nenas.		B11		D2
		B12		D7
				D8
				D9
				D12
				D15
				D16
				D17
				D18
				D21
Ter unha imaxe realista de si mesmo, actuar conforme ás propias convicções, asumir responsabilidades, tomar decisións e relativizar as posibles frustracións.		B12		D1
				D2
				D6
				D7
				D8
				D9
				D11
				D14
				D16
				D17
Coñecer, analizar e asimilar a existencia dos diferentes órganos de goberno e coordinación dos centros educativos de Infantil e Primaria. Recoñecer as responsabilidades e implicacións de cada un no bo facer do centro educativo.	A3 A4	B6	C1	D1
		B9	C8	D2
		B12	C9	D6
			C13	D7
			C21	D8
			C62	D9
			C63	D14
			C64	D15
			C66	D17
				D18
Identificar as principais esixencias relacionadas cos requisitos mínimos, os servizos de atención á diversidade, complementarios e de recursos persoais dos centros educativos.	A5	B4	C9	D2
		B6	C10	D6
		B12	C21	D8
			C69	D9
				D15
				D19
				D22
				D23
Situar a avaliación como un elemento curricular de alta importancia, necesaria para desenvolver un proceso educativo adecuado e alcanzar a calidade e excelencia educativa. Coñecer os distintos significados, tipos, criterios, e modelos de xestión de calidade.	A1	B1	C1	D1
		B6	C5	D2
		B9	C8	D7
		B10	C17	D12
			C22	D15
			C64	D19
			C69	
Abordar posibles situacións reais da vida dos centros educativos con obxectividade, cientificidade, iniciativa e espírito de colaboración entre os diferentes membros do centro. Ir adquirindo as competencias individuais necesarias para enfrontarse a unhas oposicións ou unha entrevista persoal na vida laboral, e no Traballo Fin de Grao da carreira.	A2	B4	C1	D1
		B5	C8	D2
		B6	C9	D3
		B11	C12	D7
			C13	D8
			C17	D16
			C21	D18
			C64	D19
				D21

Coñecer experiencias internacionais e exemplos de experiencias innovadoras en Educación Infantil para aplicalas na aula.	A1	B1	C21	D1
	A4	B11	C64	D2
		B12	C66	D3
				D7
				D8
				D9
				D11
				D12
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D21

Contidos

Tema	
INTRODUCCIÓN	Nocións introductorias
FUNDAMENTACIÓN CONCEPTUAL	A Organización Escolar O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e administrativas O centro e a comunidade educativa
SUBSISTEMA AMBIENTAL/*CONTEXTUAL	Os Poderes Públicos e a educación como servizo de interese público Estrutura do Sistema Educativo Español Avaliación de centros
SUBSISTEMA DE PLANIFICACIÓN	Plan/é institucionais O centro como unidade organizativa: funcións de goberno e de coordinación
SUBSISTEMA ESTRUCTURAL	Organización dos axentes educativos, recursos, espazos, horarios e actividades
SUBSISTEMA RELACIONAL	Participación nos centros educativos O clima organizativo Potenciar unha cultura de centro que fomente a corresponsabilidade A convivencia como reto nas organizacións educativas
SUBSISTEMA DE DIRECCIÓN E LIDERADO	Liderado educativo
SUBSISTEMA DE CAMBIO/DESENVOLVO ORGANIZATIVO	A avaliación como elemento de mellora e de aumento de calidade Tipos de avaliación Criterios de avaliación en Educación Infantil e en Educación Primaria
ORGANIZACIÓN ESCOLAR DIFERENCIADA	Análise e experiencias
A ORGANIZACIÓN ESCOLAR NO PRACTICUM	Achegas da Organización Escolar ao Practicum

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	3	3	6
Lección maxistral	17	40	57
Obradoiro	11	27	38
Aprendizaxe baseado en proxectos	13	10	23
Seminario	2	1	3
Exame de preguntas obxectivas	5	5	10
Autoavaliación	2	2	4
Presentación	2	7	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Presentarase a materia a través da explicación da guía docente. Polos contidos da mesma e da propia materia, ambos se consideran complementarios. A Guía Docente constitúe un elemento informativo e prescriptivo de carácter fundamental. Por iso, considérase necesario que en cada unha da materia ao longo da carreira, o alumno/a coñézaa, téña presente, consulte dúbidas sobre ela a principio de cuadrimestre, e mesmo a archive en cartafol dixital.
Lección maxistral	Os aspectos teóricos da materia Fundamentos Didácticos e Organizativos do Ensino levarán a cabo a través deste tipo de metodoloxía. Considerase a máis adecuada para poder desenvolver nas clases do grupo de alumnos/as completo.

Obradoiro	Realización de diversas actividades con metodoloxía individual e/ou grupal durante as clases prácticas.
Aprendizaxe baseado en proxectos	A través deste método tentarase desenvolver no alumno as competencias requiridas polos para o século XXI dos graduados. Se
Seminario	A través de seminarios, charlas ou conferencias de tipo específico durante o curso, abordaranse temas específicos. Supoñen un complemento das clases teóricas e poden xurdir ao longo do cuadrimestre.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumno/a poderá consultar ao principio da clase calquera dúbida que lle xurda. Resulta conveniente que esgote en primeiro lugar este método, polos beneficios que se seguen para el e para os demais compañeiros/as en relación ao mesmo. En calquera caso, si aínda así o considera necesario, o alumno/a poderá facer uso da Tutoría académica designada no horario lectivo para cada unha das materias, no horario establecido.
Obradoiro	O alumno/a poderá facer uso da Tutoría Académica designada no horario lectivo para cada unha das materias, no horario establecido. O obxecto desta será resolver as dúbidas expostas por cada un/a dos estudantes/as. Por cuestións organizativas, convén que se solicite a través de mail e axustándose aos horarios establecidos para as tutorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas obxectivas	Probas tipo test sobre os contidos da materia. Periódicas. A través da Plataforma Blackboard e/ou presenciais. Realización e nota individual. As porcentaxes detalladas de cada proba e as datas indicaranse a comezo do curso; por razóns excepcionais poderían sufrir algunha modificación nas súas % que en ningún caso variarán o total do que supón este apartado da nota final.	40	A1	B1	C26	D1
			A4	B6	C27	D2
				B9	C66	D3
				B12		D6
						D8
Autoavaliación	Realización, entrega do documento final e exposición oral do PBL. Nas datas fixadas durante o curso. Realización e nota grupal.	40				D13
						D14
						D15
			A2	B4	C1	D1
			A4	B6	C8	D2
			A5	B9	C9	D3
				B10	C12	D6
				B11	C13	D7
				B12	C17	D8
					C18	D9
					C21	D12
					C22	D13
					C64	D16
					C69	D17
						D18
Presentación	Elección, síntese e profundización nun/varios artigos científicos relacionados coa materia. De elaboración individual e/ou por parellas segundo indíquese ao longo do curso. O froito do traballo consistirá na entrega dun vídeo en formato Pecha Kucha.	20	A3	B1	C1	D1
				B8	C5	D2
				B12	C8	D3
					C9	D6
					C10	D9
					C18	D11
					C21	D13
					C35	D16
					C62	D17
					C63	D21
					C64	D22
					C69	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final da materia ten dous compoñentes: 1. O traballo realizado polo/o alumno/a durante o curso (Avaliación Continua); 2- A proba escrita. Os alumnos que non alcancen o 80% da asistencia a clase, deberán axustarse a un exame específico, dado a esixencia grupal do Proxecto que leva a súa avaliación propia. Para realizar a nota media da materia, será necesario obter un 5 ou máis en cada unha das distintas formas da avaliación.

No caso de non superar a materia na primeira oportunidade da convocatoria, as cualificacións manteranse até a segunda oportunidade da mesma convocatoria. Na cualificación dos traballos escritos puntuarase -0,25 por cada falta de ortografía.

Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia, polo que pode sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Blanco, M., **La organización escolar**, CEU Ediciones, 2013

Decreto 374/1996, do 17 de outubro, **Regulamento Orgánico das escolas de educación infantil e dos Colexios de educación Primaria da comunidade autónoma de Galicia**,

Decreto 105/2014, do 4 de setembro, **Currículo de Educación Primaria da comunidade autónoma de Galicia**,

Ley Orgánica 8/2013, de 9 de decembro, **Ley Orgánica para la Mejora de la Calidad Educativa**, BOE, 2013

Ley Orgánica 2/2006, de 3 de maio, **Ley Orgánica de Educación**, BOE, 2006

Bibliografía Complementaria

Alonso, J., **Motivación y aprendizaje en el aula**, Aula XXI, 2000

Antúñez, S. y Gairín, J., **La organización escolar**, Graó, 2006

Campo, A., **Herramientas para los directivos escolares. II**, Wolters Kluwer, 2012

Constitución Española, 1978

Decreto 330/2009, do 4 de xuño, **Currículo da Educación Infantil na comunidade autónoma de Galicia**,

Del Pozo, M., **Liderazgo. En Aprender hoy y liderar mañana**, Tekman Books, 2016

Delors, J., **La educación encierra un tesoro**, UNESCO, 1996

Gómez, M.E., **Curriculo de educación infantil y primaria**, San Dámaso, 2015

INEE, **Boletín de Educación del Instituto Nacional de Evaluación**, MEC,

Melgarejo, X., **Gracias, Finlandia: qué podemos aprender del sistema educativo de más éxito**, Plataforma, 2015

Montero, A., **Selección y evaluación de directores de centros educativos**, Wolters Kluwer, 2012

Revista Prácticum, **ISSN (2530-4550)**,

Saint, D. y Funes, S., **Gestión eficaz de la convivencia en los centros educativos**, Wolters Kluwer, 2012

Torrego, J.C., **El plan de convivencia: fundamentos y recursos para su elaboración y desarrollo**, Alianza, 2010

Vaello, O., **Cómo dar clase a los que no quieren**, Graó, 2011

Zabalza, A., **El practicum en la formación universitaria: estado de la cuestión**, Revista de educación, 2011, 354

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Prácticas externas: Practicum/V51G120V01981

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Socioloxía: Socioloxía da educación/V51G120V01105

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Outros comentarios

Recoméndase encarecidamente a lectura detida e traballada da presente Guía Docente, consultando nas horas introductorias da mesma calquera dúbida que poida xurdir da mesma.

Tamén se recomenda -desde o momento en que o alumno ou a alumna tome conciencia de que desexa cursar dita materia- a consulta frecuente e variada dos Portais Educativos oficiais dispoñibles na web, especialmente o do Ministerio de Educación e o da Consellería Educativa de Galicia.

Así como o desenvolvemento de estratexias para falar en público.

A familiarización coa Plataforma institucional a través da Intranet e Microsoft 365, da que poderán dispor unha vez matriculados na Escola Universitaria Maxisterio CEU de Vigo, será un requisito imprescindible para o desenvolvemento da materia; inclúe a aceptación das esixencias da mesma en canto a datos, uso de micrófonos, cámaras, etc. que se consideren necesarios para o desenvolvemento da mesma.

Plan de Continxencias

Descrición

Na medida do posible asumíuse na materia unha metodoloxía que permita manter o ritmo marcado ao longo do curso, tanto si desenvólvese de forma presencial, coma se a presencialidade tivese que ser distinta á física; por exemplo, en liña ou semipresencial. En calquera caso, este documento de Guía Docente preséntase como unha declaración de intencións, e de

ser o caso, poderíase realizar as modificacións necesarias que serán comunicadas con antelación aos alumnos.
O cambio podería afectar especialmente na metodoloxía, en ningún caso faríao respecto do valor da avaliación asignado nos apartados xerais:

- 40%- Contidos
- 40%- Problem Based Learning
- 20%- Artigos científicos

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Educación: Teoría e historia da educación				
Materia	Educación: Teoría e historia da educación			
Código	V51G120V01102			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Varela Iglesias, Miriam			
Profesorado	Varela Iglesias, Miriam			
Correo-e	myriam.varelaiglesias@ceu.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
C12	Abordar e resolver problemas de disciplina
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad
C24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar

C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D18	Creatividade
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Analizar, comprender e avaliar a educación como feito e como acción-intervención desde os marcos teóricos que nos proporcionan tanto a teoría da educación como o saber facer historia da educación.	A1	B3	C1	D1
	A2	B6	C7	D2
	A3	B9	C10	D3
	A4	B12	C12	D5
	A5		C13	D6
			C17	D7
			C20	D9
			C24	D12
			C64	D14
			C68	D16
				D22
2. Analizar a evolución histórica das institucións educativas formais e non formais tendo en conta os condicionamentos sociais, políticos e normativos así como comprender o fenómeno educativo desde a Teoría da Educación.	A1	B5	C1	D1
	A2	B6	C10	D2
	A3	B9	C14	D3
	A4	B11	C17	D6
	A5		C20	D7
			C24	D9
				D14
				D15
				D16
				D22
3. Desenvolver un coñecemento reflexivo e crítico da avaliación que permita comprender a complexidade do proceso educativo.	A1	B3	C1	D1
	A2	B5	C7	D8
	A3	B11	C10	D9
	A4		C13	D14
	A5		C14	D15
			C15	D16
			C17	D18
			C68	D22
4. Valorar a acción educativa do mestre de educación primaria como un proceso de intervención profesional, o que supón explicar, xustificar e xerar pedagogicamente a súa intervención tanto desde os fundamentos teóricos da educación como desde os procesos históricos que a sustentan.	A1	B3	C1	D1
	A2	B5	C10	D2
	A3	B6	C15	D3
	A4	B7	C22	D7
	A5	B8	C24	D8
		B9	C62	D13
			C68	D14
				D15
				D22

Contidos

Tema

CONCEPTO, FINALIDADES E SISTEMAS EN EDUCACIÓN.	1. A educación e o fenómeno educativo. 2. Perspectivas pedagóxicas da acción educativa. 3. Ámbitos da educación.
O COÑECEMENTO CIENTÍFICO DA EDUCACIÓN	1. Introducción á investigación educativa. 2. A corrente dos Annales.
AXENTES E INSTITUCIÓNS EDUCATIVAS	1. Evolución histórica e novas perspectivas do Sistema escolar. A escola de onte.
TEORIAS EDUCATIVAS CONTEMPORÁNEAS E HISTORIA DA EDUCACION PRIMARIA	Escola Tradicional □ Escola Nova. Escola Tradicional. Contexto social e cultural do Movemento da Escola Nova. A Escola Nova como núcleo configurador da Pedagogía Contemporánea: Primeiras experiencias do Movemento. Os principais teóricos da Escola Nova: Dewey, Kerschensteiner, Decroly, Claparède, Montessori, Padre Manjón, Froebel, Ferrière. Novas realización.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	40	10	50
Resolución de problemas de forma autónoma	40	10	50
Lección maxistral	42	8	50
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballo tutelado	Realizaranse dous traballos de investigación sobre algún tema de interese relacionado coa materia que terase que expoñer na clase.
Resolución de problemas de forma autónoma	Os alumnos/as terán que impartir unha clase práctica inspirándose nun autor da Escola Nova. Este traballo farase en grupo.
Lección maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaborados e presentados de maneira expositiva ao grupo de clase pola profesora, achegando a documentación necesaria para o coñecemento dos contidos da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O alumno poderá resolver as súas dúbidas nas horas de tutoría co profesor individualmente.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumno poderá resolver as súas dúbidas nas horas de tutoría co profesor individualmente.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	O alumnado realizará tres traballos de investigación en grupo propostos polo profesor que serán expostos o resto da clase.	40	
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado tendra que exponer y participar en clase en las diferentes actividades de tal manera que su asistencia y participación sera valorada con un 20%	20	
Lección maxistral	Realizarase unha proba escrita ao final do cuadrimestre.	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será necesaria a asistencia a clase, contando un 20% na nota. Terase en conta ademais a presentación dos traballos de investigación realizados ó longo do curso. Os alumnos/as que non poidan asistir deberán comunicalo á profesora ao principio do cuadrimestre para concretar a súa situación. A data de exame será a publicada oficialmente na web da facultade. O horario de titoría se comunicará a principio do curso.

Bibliografía. Fontes de información
Bibliografía Básica
NEGRÍN FAJARDO, O. (Coord.), Historia de la Educación Española , Uned, 2006
Bibliografía Complementaria

CARREÑO, M., **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, SINTESIS, 2000

AYUSTE, A. y OTROS, **Planteamientos de pedagogía crítica.**, Graó, 1994.

CAPITAN DIAZ, A., **Historia de la educación en España: De los orígenes al Reglamento General de Instrucción Pública. T. II: Pedagogía contemporánea**, Dykinson, 1.991 y 1.994

ESCOLANO BENITO, A., **La educación en la España contemporánea. Políticas educativas, escolarización y culturas pedagógicas**, Biblioteca Nueva, 2002

ESCOLANO BENITO, A., **Historia de la Educación II.**, Anaya, 1985

ESTEBAN MATEO, L. y LOPEZ MARTIN, R., **Historia de la enseñanza y de la escuela**, Tirant lo Blanch, 1994

FEBVRE, L., **Combates por la historia**, Ariel,, 1970

GABRIEL, N. DE, **Leer, escribir y contar. Escolarización popular y sociedad en Galicia (1875-1900)**, Ed.do Castro, 1990.

GABRIEL, N. DE., **Alfabetización y escolarización en España (1887-1950)**, Revista de Educación 14, 1997

GABRIEL FERNÁNDEZ, N., **Escolarización y sociedad en Galicia (1875- 1900)**, Universidad de Santiago, 1987

PORTO UCHA, A.S, **La Institución Libre de Enseñanza en Galicia.**, O Castro, 1985

TUNÓN DE LARA, M., **¿Por qué la historia?.**, Salvat, 1981

TIANA, A., OSSENBACH, G., y SANZ, F., (Cord.), **Historia de la Educación (Edad Contemporánea)**, UNED, 2002

COSTA RICO, A., **Historia da Educación e da Cultura en Galicia. (Séculos IV-XX)**, Edicións Xerais, 2004

PUELLES BENÍTEZ, M., **Historia de la educación en España. Siglo XIX.**, UNED, 1989.

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

Se manterán os exames e traballos co mesmo porcentaxe na plataforma e seguirá sendo imprescindible a participación e asistencia nas clases on line.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos				
Materia	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos			
Código	V51G120V01103			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Muñoz Prieto, María del Mar			
Profesorado	Muñoz Prieto, María del Mar			
Correo-e	mmunoz@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Coa Psicoloxía do Desenvolvemento preténdese que o alumno poida coñecer o proceso do cambio e maduración que se produce no ser humano desde o seis ata os doce anos, aínda que esta disciplina abarca todos os cambios que se producen na persoa ao longo de todo o ciclo vital. A través da Psicoloxía do Desenvolvemento, poderemos coñecer os cambios dos procesos psicolóxicos e comportamentais			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes
C41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
C44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

A1	B2	C8	D1
A1	B2	C17	D1
A2	B3	C27	D2
A2	B6	C29	D3
A3		C30	D4
A3		C41	D7
A4		C43	D8
A4		C44	D9
A5			D10
			D16
			D17
			D19
			D21

Contidos	
Tema	
1. PARADIGMAS E TEORÍAS DO DESENVOLVEMENTO HUMANO	1.1. Principais aproximacións á Psicoloxía do desenvolvemento. 1.2. As grandes controversias conceptuais. 1.3. Modelos e teorías explicativas do desenvolvemento humano.
2. CONTEXTOS E FACTORES DO DESENVOLVEMENTO NA IDADE ESCOLAR	2.1. Conceptos básicos. 2.2. Factores que condicionan o desenvolvemento.
3. DESENVOLVEMENTO FÍSICO E PSICOMOTRIZ DOS 6 A 12 ANOS	3.1. O desenvolvemento da psicomotricidade. 3.2. Evolución das condutas psicomotoras. 3.3. O esquema corporal.
4. DESENVOLVEMENTO COGNITIVO E INTELECTUAL	4.1. Pensamento operacional concreto. 4.2. A metacognición.
5. DESENVOLVEMENTO COMUNICATIVO E DA LINGUAXE	5.1. Procesos de aprendizaxe da linguaxe na Educación Primaria. 5.2. A linguaxe oral, a lectura e a escritura. 5.3. Estimulación da linguaxe na aula de primaria.
5. DESENVOLVEMENTO DA PERSONALIDADE, AFECTIVO E EMOCIONAL	6.1. Os lazos afectivos entre los 6 e 12 anos. 6.2. Desenvolvemento emocional. Intelixencia emocional. 6.3. O desenvolvemento da personalidade na etapa escolar; o concepto de sí mesmo, a autoestima e o desenvolvemento do autocontrol.
7. DESENVOLVEMENTO NA ADOLESCENCIA	7.1. A chegada do pensamento formal. 7.2. pensamento psicoemocional do adolescente. 7.3. O grupo de iguais. Intervención para resolver problemas de conduta.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	40	58
Traballo tutelado	13	22	35
Presentación	7	15	22
Debate	7	10	17
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	1	5
Traballo	6	6	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición de contidos teóricos que axuden a fomentar o xuízo crítico e a reflexión.
Traballo tutelado	Resolución de actividades, traballos individuais e/ou en grupo na aula, baixo a supervisión do docente.
Presentación	Todo os alumnos deberán realizar unha exposición coa presenza dos seus compañeiros dun tema proposto polo profesor e relacionado coa materia. Realizarase en grupo e será tutorizado polo docente.
Debate	Actividades nas que o alumnado poida defender posturas contrarias sobre un tema determinado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención personalizada realizarase a través da orientación dos alumnos/as. Previamente as titorías deben ser acordadas co profesor/a

Traballo tutelado	A atención personalizada realizarase a través da supervisión aos alumnos/as, nos temas que se traballarán no grupo-aula.
Debate	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos/as para preparar a exposición dos debates. Previamente deberase realizar unha procura das fontes de información existentes sobre o tema a debater na aula.
Presentación	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos, para preparar a exposición na aula, así como para resolver dúbidas dos temas propostos na aula.
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada realizarase a través da valoración de probas realizadas na aula.
Traballo	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos/as acerca do tema que debe traballar en grupo. As titorías serán obrigatorias, e consistirán en guiar aos alumnos/as para que poidan realizar de maneira óptima o seu traballo teórico, que deberá ir acompañado sempre dunha presentación na aula. Para iso, concretarase día e hora.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Presentación	O alumno/a deberá presentar un traballo realizado en grupo sobre un tema proposto polo profesor/a. Devandito traballo presentarse na aula.	30	A1 A2 A3 A4	B2	C8	D1 D2 D8
Exame de preguntas obxectivas	Para superar a materia, o alumno/a deberá responder a unha proba tipo test, que ten que estar aprobada con un 5.	50				D1 D2 D8 D9
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno/a deberá entregar ao profesor/a, cando este solicíteo, reflexións ou valoracións dalgún artigo de revista ou capítulo de libro, froito dunha lectura previa.	20				D1 D2 D8 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será preciso que os estudantes entreguen todas as actividades e prácticas propostas. Ademais, é necesario que obteñan en cada proba, actividades ou prácticas obxecto de avaliación, como mínimo un 50% da cualificación nese apartado. Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación, poderán recuperalas no exame da convocatoria de xullo; no devandito exame incluíranse preguntas correspondentes a esas prácticas non superadas ou non entregadas. Para os estudantes que sigan a avaliación continua, os traballos serán obrigatorios, e contará a asistencia a clase do alumno/a, que tamén será obrigatoria, tanto nas clases teóricas como nos grupos pequenos (clases prácticas). Esíxese a asistencia regular de polo menos o 80% das sesións). Os traballos entregaranse nas sesións de grupo pequeno, segundo o calendario que se estableza. No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo tutorizado polo docente, realizará unha proba na que se avaliarán as competencias básicas da materia, que incluírá contidos teóricos e prácticos. As datas para a realización dos exames serán as mesmas que os estudantes de avaliación continua. Día do exame: Consultar páxina web.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Berger, K., **Psicología del desarrollo. Infancia y adolescencia**, Panamericana, 2007

Bisquerra, R., **Inteligencia emocional en educación**, Síntesis, 1990

Córdoba, A. I.; Descals A., y Gil M^a. D., **Psicología del desarrollo en la edad escolar**, Pirámide, 2006

Delval, J., **El desarrollo humano**, SIGLO XXI, 2002

Gesell, A., **El niño de 0 a 5 años**, Paidós, 1985

Myers, D., **Psicología**, Panamericana, 2006

Trianes, M. V., y Gallardo, J. A. (Coord.), **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares**, Pirámide, 2004

Toro, J., y Ezpeleta, L., **Psicopatología del desarrollo**, Pirámide, 2014

Bibliografía Complementaria

Aguado, L., **Emoción, afecto y motivación**, Alianza, 2019

Antón Santiago, R., **Adolescentes 2.0**, CCS, 2019

Fuentes, M^a. J., y González, A., **Psicología del desarrollo. Teoría y prácticas**, Aljibe, 2006

Fuentes, M. J., De la Morena H. L., y Bargas, C., **Psicología del desarrollo**, Aljibe, 1995

García, J. A., y Lacasa, P., **Psicología evolutiva**, Aljibe, 1994

González, A., Fuentes, M. J., De la Morena H. L., y Bargas, C., **Psicología del desarrollo**, Aljibe, 1995

Maíllo, J. M^a., **Psicología del desarrollo: en una perspectiva educativa**, CEPE, 2006

Mariscal, S. y Giménez-Dasi, M., **El desarrollo psicológico a lo largo de la vida**, Panamericana, 2009

Papalia, D., **Psicología del desarrollo**, Graw Hill., 2009

Stassen, K., **Psicología del desarrollo**, Panamericana, 2007

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/V51G120V01104

Plan de Continxencias

Descrición

Para o curso académico 2020-2021, non hai cambios significativos nas metodoloxías nos tres escenarios docentes previstos. A única adaptación notable está relacionada co seu modo de execución. No posible escenario de ensino mixto ou a tempo parcial, as metodoloxías levaríanse a cabo de xeito presencial e virtual. Por outra banda, que no escenario de aprendizaxe a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a unha modalidade de execución virtual.

- Modificación das metodoloxías de ensino:

A dinámica de calquera metodoloxía de ensino non se modifica, salvo no seu modo de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dunha configuración remota).

- Modificacións (se procede) do contido que se vai ensinar

Non hai cambios no contido que se vai ensinar.

- Modificacións (se procede) da avaliación:

O peso do exame final (tipo proba) valorarase cun 40% da nota; as exposicións terán un valor do 30% da nota e diferentes tipos de actividades, valoraranse cun 30% da nota. Para que medien todas as actividades, debe superarse o exame.

- Bibliografía adicional para facilitar a autoaprendizaxe

Ao longo do desenvolvemento do tema proporcionarase bibliografía adicional para cada tema.

- Outras modificacións

Ferramentas para o ensino virtual.

No escenario de educación a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de xeito virtual.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento				
Materia	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento			
Código	V51G120V01104			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Ayuso Manso, María Jesús			
Profesorado	Ayuso Manso, María Jesús			
Correo-e	mjayuso@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisteriovigo.com			
Descrición xeral				

Competencias

Código	
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D7	Resolución de problemas
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
- Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos.			D1 D7 D13
- Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.	B5	C37	D1 D7 D13
- Capacidade para interpretar críticamente os textos		C13	D1 D7 D13

Contidos

Tema	
1- A filosofía como pensamento que se ocupa de problemas específicos.	1. Introducción: filosofía, historia e problemas específicos.
2- As diversas respostas que se deron ao longo da historia dos problemas expostos.	1. A modernidade como unha forma concreta de civilización. 2. A filosofía nun mundo global.
3- os esquemas de pensamento que configuraron o que somos.	3. Filosofías do século XX. 4. A posmodernidad.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	3	15	18
Cartafol/dossier	13	32	45
Foros de discusión	2	1	3
Lección maxistral	16	36	52
Cartafol/dossier	2	24	26
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	4	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Seminario	Exixe a lectura dun libro a elixir entre varios dos que propón a profesora e a participación activa en dúas sesións de seminario.
Cartafol/dossier	Ao longo do curso, o profesor ofrece a posibilidade de realizar traballos individuais en relación cos temas impartidos. Tamén se avalía a participación positiva na aula
Foros de discusión	Neste apartado cualificarase a participación oral nas diferentes actividades da materia.
Lección maxistral	A sesión maxistral será desenvolvida polo profesor. Servirase de películas, power point, cuestionarios iniciais ou finais.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Sesión maxistral Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Todas as sesións maxistrais teñen que estar vinculadas ás prácticas. Estas prácticas poden ser: debates, diálogos, etc
Seminario	O traballo do seminario esixe unha lectura e comprensión dun libro para despois presentar e discutir o que leron. O profesor orienta nesta lectura, resolve dúbidas e profundiza no contido.
Probas	Descrición
Cartafol/dossier	Traballos individuais

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Seminario	Exixe a lectura dun libro e a participación activa en dúas sesións de seminario.	20	C13	D13
Foros de discusión	Se avalía participación oral na aula.	20	C13 C37	D7
Cartafol/dossier	Ao longo do curso, o profesor ofrece a posibilidade de realizar traballos individuais en relación cos temas impartidos.	20	C13	D1
Exame de preguntas de desenvolvemento	O examen final é unha proba de desrrolo de 5 preguntas abertas sobre os contidos e competencias da materia.	40	C13	D1 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos/as que non asisten a clase ou que teñan máis do 20% de ausencias, deberán contactar co profesor/a o antes posible. Para ser avaliados, o alumno deberá completar o exame final específico, o contido desenvolvido na clase (50% da nota total) e ler dous libros indicados polo profesor/al (50% da nota). As datas do exame final pódense consultar no sitio web da escola.

Bibliografía. Fontes de información
Bibliografía Básica
Burgos, J. M., Antropología, una guía para la existencia. , Palabra, 2003
Fayos Febrer, R., La tarea de ser hombre , CEU ediciones, 2018
García Morente, M., Lecciones preliminares de Filosofía , Encuentro, 2007
Gevaert, J., El problema del hombre , Sígueme, 2003
Marías, J., Antropología Metafísica , Alianza, 1983
Valverde, C., Antropología Filosófica , EDICEP, 1995
Yepes Stork R. y Aranguren Echevarría, J., Fundamentos de Antropología , EUNSA, 2003
Bibliografía Complementaria
Frankl, V., El hombre en busca de sentido , Herder, 2001
Guerra, M., El enigma del hombre , EUNSA, 1999
Scheller, M., El puesto del hombre en el cosmos , Escolar y Mayo, 2017

Recomendacións

Outros comentarios

Non hai materias que sexan requisito para cursar esta. Esta materia non é requisito para ningunha outra.

Plan de Continxencias

Descrición

ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS

Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ao espazo non que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual a través de la tecnología HyFlex. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual usando a plataforma Teams e BlackBoard.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir:

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

Outras modificacións:

Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante a plataforma Blackboard e preverase asemade o uso da plataforma Teams como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

Probas pendentes que se manteñen:

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen, tanto para o alumnado asistente, coma para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual.

Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

Probas que se modifican

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

Novas probas:

Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional
Non hai.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Socioloxía: Socioloxía da educación				
Materia	Socioloxía: Socioloxía da educación			
Código	V51G120V01105			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Ciga Tellechea, Elena			
Profesorado	Ciga Tellechea, Elena			
Correo-e	elena.cigatellechea@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia trata dunha introdución á dimensión sociolóxica da educación. Principalmente realizarase unha aproximación a este campo das ciencias sociais.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no periodo 6-12
C22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad

C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar
C28	Valorar as ciencias como un feito cultural
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos as ensinanzas descritas
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaces de utilizar as achegas da socioloxía como un instrumento de análise e comprensión da realidade	A1	B8	C9	D20
	A2	B9	C10	
	A3	B10	C23	
			C28	
			C29	
			C31	
			C34	
			C35	
			C64	
			C69	
Analizar a educación como un feito social, como unha institución básica na sociedade actual.		B12		
Analizar as súas funcións sociais, as súas transformacións e os seus conflitos.				
Descubrir os aspectos sociais non pedagóxicos implicados nos procesos educativos (transformacións sociais, economía e mercado de traballo, política[...]).			C10	
			C23	
Comprender as demandas institucionais da educación no contexto actual: *multiculturalidad e *interculturalidad, desigualdade, segregación, discriminación, inclusión e exclusión social, impacto das linguaxes visuais, familias, relacións de xénero, relacións *intergeneracionales...	B4	C9	D13	
	B6	C10		
	B9	C14		
		C15		
		C23		
		C35		
Analizar o impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das tecnoloxías.		C23		
Coñecer a evolución da institución familiar, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e de educación no contexto familiar, para poder *interactuar eficazmente coas familias.		C20		
		C21		
		C22		
		C24		

Avaliar as accións dentro e fóra dos centros educativos destinadas á formación cidadá	B4 B5 B7 B10	C9 C14 C29	D15 D22
Comprender textos complexos, sintetizar e traballar con diferentes tipos de informacións. E saber expresarse correctamente por escrito e de maneira oral en público.	A4 A5	B3 B11	C48 C69 D1 D2 D3 D5 D6 D14 D16
Ser capaces de escoitar e comprender aos demais, de facerse entender un mesmo (de forma oral e escrita), e de asumir a responsabilidade propia e do grupo.	A4	B5	C13 C62 D7 D8 D9 D12 D17 D18 D19 D21

Contidos

Tema	
A perspectiva sociolóxica, conceptos xerais e perspectivas teóricas sociolóxicas.	- A perspectiva sociolóxica na vida cotiá. - A socioloxía como ciencia: orixes e desenvolvemento. - A socioloxía da educación: definición, obxecto de estudo e niveis de análises. - As achegas da socioloxía clásica: Comte, Durkheim, Marx e Weber.
Cultura e educación.	- Culturas familiares e cultura escolar: a reprodución cultural e os factores sociais do rendemento escolar. - Culturas xuvenís e educación.
Contexto social, cambios *sociodemográficos e acceso ao mercado de traballo. Políticas educativas.	Relación entre sistema social e sistema educativo, funcións sociais da educación, e retos educativos nos novos escenarios sociais: o abandono escolar.
Educación e cidadanía.	A diversidade cultural no contexto escolar, o xénero nos procesos de interacción...
O impacto das Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) na educación.	A revolución do TIC e a sociedade da información: os riscos e as novas oportunidades que ofrecen.
Socioloxía da interacción na aula e resolución de conflitos.	A escola como *microsociedade, o currículo oculto, a socialización na aula, a *disrupción na aula, a violencia escolar...
Socioloxía da familia.	A análise sociolóxica da familia: a rápida transformación da institución familiar na sociedade actual, diversidade de modelos fronte ao modelo tradicional, a socialización no marco da familia, os modelos de socialización familiar, a relación familia-escola...

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	0	20
Estudo previo	0	34	34
Debate	6	0	6
Resolución de problemas de forma autónoma	6	20	26
Traballo tutelado	8	20	28
Seminario	2	8	10
Presentación	10	8	18
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición e explicación por parte da profesora dos contidos teóricos da materia obxecto de estudo.
Estudo previo	Sempre, antes de cada sesión presencial maxistral, o alumnado deberá ler e traballar pola súa conta a documentación ou o material proposto e facilitado pola profesora.
Debate	Charla aberta entre o grupo de alumnos/as e a profesora. Poderá centrarse nun tema ou *subtema dos contidos da materia, no comentario ou análise dalgún exemplo ou caso concreto, na posta en común dalgún exercicio ou tarefa desenvolvida previamente de maneira individual ou grupal...

Resolución de problemas de forma autónoma	Realización de diversas tarefas ou informes sobre temáticas tratadas na materia.
Traballo tutelado	Realización dun traballo teórico-práctico en pequenos grupos de traballo.
Seminario	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas.
Presentación	Exposición oral ante o grupo clase do traballo teórico-práctico realizado nos pequenos grupos de traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O traballo grupal desta materia será supervisado e asesorado de maneira personalizada pola mestra.

Avaliación							
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Lección maxistral	Asistencia a clase e PARTICIPACIÓN nas diferentes actividades realizadas nela: explicación de contidos, debates, postas en común...	10	A1	B3	C20	D1	
			A2	B4	C22	D2	
			A3	B5	C23	D3	
			A4	B6	C24	D12	
			A5	B7	C69	D13	
				B8		D14	
				B10		D15	
				B11		D16	
						D17	
						D18	
						D22	
Traballo tutelado	Consistirá na avaliación da parte escrita do traballo teórico-práctico realizado nos pequenos grupos de traballo.	15	A1	B3	C20	D1	
			A2	B4	C22	D2	
			A3	B5	C23	D3	
			A4	B6	C24	D5	
			A5	B7	C69	D6	
				B8		D7	
				B10		D8	
				B11		D9	
				B12		D12	
						D13	
						D14	
						D15	
						D16	
						D17	
						D18	
Presentación	Avaliarase a exposición oral e pública dos traballos tutelados realizados en pequenos grupos.	15	A1	B11	C20	D1	
			A2		C69	D3	
			A4			D5	
						D9	
						D18	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame final. Poderá combinar as preguntas curtas con algunha pregunta un pouco máis longa de desenvolvemento. No entanto, isto concretarase ao longo do cuadrimestre.	60	A1	B6	C20	D1	
			A5	B8	C21	D3	
				B9	C22	D14	
				B10	C23	D15	
				B12	C24	D20	
					C69		

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia e calcular a media co resto de cualificacións, será necesario obter, como mínimo, unha nota de 5 no exame final. Os alumnos/as que por razóns xustificadas non poidan asistir a clase regularmente, ou aqueles que asistan a menos do 80% das sesións, acolleranse ao seguinte plan de avaliación: -Traballos tutelados (con exposición individual)= 40% -Exame final= 60% Importante

: estes alumnos/as deberán porse en contacto coa profesora durante os

primeiros días

de curso. Para saber as datas e horas dos exames (tanto o da convocatoria de decembro-xaneiro como o da convocatoria de xullo), consultar o calendario oficial de exames da escola.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Giddens, A., **Sociología**, 7ª ed., Alianza, 2014

Giddens, A. y Sutton, P.W., **Conceptos esenciales de sociología**, Alianza, 2015

Taberner Guasp, J., **Sociología y educación. El sistema educativo en sociedades modernas. Funciones, cambios y conflictos**, 4ª ed., Tecnos, 2009

Trinidad Requena, A. y Gómez, J., **Sociedad, familia y educación. Una introducción a la sociología de la educación**, Tecnos, 2012

Bibliografía Complementaria

Asensio, M., Corriente, A., López, J.L. y Thorpe, C., **El libro de la sociología**, Akal, 2016

Bauman, Z., **¿La riqueza de unos pocos nos beneficia a todos?**, 3ª imp., Paidós, 2017

Carbonell, J., **La escuela: entre la utopía y la realidad. Diez temas de sociología de la educación**, Octaedro, 1996

Elias, N., **Sociología fundamental**, Gedisa, 2008

Fernández Palomares, F., **Sociología de la educación**, Pearson, 2010

Giner, S., **Sociología**, 2ª ed., Península, 2010

Giner, S., Lamo de Espinosa, E. y Torres, C., **Diccionario de sociología**, 2ª ed., Alianza, 2006

Guerrero Serón, A., **Manual de sociología de la educación**, Síntesis, 2002

Quintana Cabanas, J. M., **Sociología de la educación**, Dykinson, 1993

Rodríguez Olaizola, J.M., **Hoy es ahora (gente sólida para tiempos líquidos)**, Sal Terrae, 2011

Rodríguez Olaizola, J.M., **Mosaico humano**, Sal Terrae, 2015

Sennett, R., **La corrosión del carácter: las consecuencias personales del trabajo en el nuevo capitalismo**, 12ª ed., Anagrama, 2013

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ou espazo non que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Non hai modificacións nos contidos a impartir.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

* Outras modificacións

☐ Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante IntraCEU e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Blackboard como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

☐ No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

PROBAS PESO ANTERIOR PESO PROPOSTO

Lección maxistral 10% -

Traballo 30% 40%

Exame 60% 60%

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria**

Materia	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria			
Código	V51G120V01201			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Rúa Fernández, Montserrat			
Profesorado	Rúa Fernández, Montserrat			
Correo-e	montserua@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	O currículo é o eixo sobre o que se desenvolve o labor educativo, tanto nos seus aspectos conceptuais (concepcións, compoñentes, niveis, *etc), como nos *procedimentales (procesos de deseño, posta en práctica, avaliación, *etc), por iso é polo que sexa unha materia fundamental na preparación do futuro docente de Educación Primaria. A materia adecúase ao perfil profesional e académico da titulación nos seguintes aspectos: 1- En relación coa temática referida ao currículo: - En termos xerais, asesoramento *grupal e individual sobre calquera aspecto relacionado co ámbito curricular. - Especificamente o relacionado co deseño e avaliación de programas educativos, de unidades didácticas, de materias e actividades, así como de documentos do centro. 2- En relación coa temática referida á innovación educativa e investigación: - Deseño, aplicación e avaliación de prácticas educativas innovadoras. - Elaboración de informes utilizando diferentes formatos para divulgar innovacións educativas. - Utilización do sistema de referencias bibliográficas recomendadas pola APA - Coñecemento dos conceptos e procesos curriculares, así como das diferentes correntes de pensamento curricular. A *ma Esta materia ten como meta fundamental axudar ao alumnado a adquirir e desenvolver competencias relacionadas co coñecemento, as técnicas e as actitudes necesarias para deseñar, executar e avaliar o currículo correspondente a unha aula de Educación Primaria no sistema educativo español regulado na Comunidade Autónoma de Galicia.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá

B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C12	Abordar e resolver problemas de disciplina
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fóra dela relativas ao período de 6 - 12 anos.	B1	C7	D1	
	B2	C8	D2	
	B4	C9	D8	
	B8	C11	D13	
	B10	C15	D14	
	B11	C17		
	B12			
2 Coñecer e analizar os elementos básicos do currículo de Educación Primaria e cuestionar *críticamente as diversas tendencias e propostas curriculares da administración educativa.	A3	B1	C5	D1
	A5	B2	C8	D2
		B8	C16	D6
		B11	C17	D8
		B12		D9
				D14
				D16
				D22
10. Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e de aprendizaxe na aula atendendo ás necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	A2	B1	C16	D2
		B2	C17	D8
		B4	C18	D13
		B5		D14
		B11		D15
				D22
4. Seleccionar, desenvolver e avaliar os contidos do currículo mediante recursos didácticos adecuados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A5	B1	C15	D2
		B2	C16	D6
		B3	C17	D8
		B8	C18	D9
		B11		D13
				D14

5. Lograr unha capacidade de relación e de comunicación, así como de equilibrio emocional nas variadas circunstancias da actividade profesional.	A4	B2 B5 B8 B10 B11	C7 C12 C15 C18	D9 D13 D17
6. Capacitarse para traballar en equipo cos compañeiros e outros profesionais dentro e fóra do centro como condición necesaria para a mellora da súa actividade profesional, compartindo saber e experiencias.	A5	B2 B5 B10	C13 C14 C18	D9 D15
7. Preparar, seleccionar e construír materiais didácticos e utilízalos nos marcos específicos das distintas disciplinas atendendo aos principios teóricos básicos da globalización e da súa aplicación á etapa de Educación Primaria.	A2	B1 B2 B4 B11	C15 C16	D6
8. Desenvolver a capacidade para recompilar, analizar, elaborar, crear, seleccionar e avaliar materiais curriculares adecuados ás características do alumno de Educación Primaria. Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, dos procesos de ensino-aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	A2 A3	B10 B11	C7 C16	D2 D9 D22
9. Empregar a avaliación, na súa función propiamente pedagóxica e non meramente acreditativa, como elemento regulador e promotor do ensino, da aprendizaxe e da súa propia formación.	A3	B1 B2 B5 B9	C9 C12 C16 C18	D1 D2 D8 D9 D15 D22
10. Potenciar o rendemento académico dos alumnos e do seu progreso escolar, no marco dunha educación integral.	A5	B3 B4 B5 B9 B12	C12 C13 C14 C15	D2 D8 D9 D13 D15 D22
11. Asumir a necesidade de desenvolvemento integral continuo, mediante a **autoevaluación da propia práctica.	A5	B2 B9 B10 B12	C9	D8 D14 D15 D22
12. Comprender que a dinámica diaria en Educación Primaria é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación. Saber ser flexible no exercicio da función docente.		B3 B4 B12	C7 C11 C12	D13 D15 D16 D17 D22

Contidos

Tema	
1. Teorías e modelos curriculares.	
2. Compoñentes didácticos do proceso de ensino-aprendizaxe.	2.1. Docente, discente e contidos de aprendizaxe na educación escolarizada. 2.2. O proceso de ensino-aprendizaxe: análise.
3. O currículo de Educación Primaria	3.1. Leis orgánicas vixentes en materia de currículo. 3.2. O desenvolvemento das leis orgánicas. 3.3. O Decreto de Currículo de Educación Primaria na Comunidade Autónoma de Galicia. 3.4. Elementos do currículo.
4. As funcións do profesor de Educación Primaria	
5. Os obxectivos e as competencias no currículo de Educación Primaria.	5.1. Metas e obxectivos. 5.2. Tipos de obxectivos 5.3. As competencias clave en Educación Primaria
6. Selección e secuenciación de contidos.	6.1. Contidos educativos: definición e clasificación. 6.2. Selección e secuenciación de contidos.
7. Métodos, principios e estratexias didácticas	7.1. Os métodos de ensino. 7.2. As técnicas de ensino. 7.3. Principios didácticos. 7.4. Estratexias de ensino-aprendizaxe.
8. Tarefas de ensino e organización de procesos de ensino-aprendizaxe	8.1. As tarefas, actividades e exercicios. 8.2. Compoñentes e estrutura das actividades. 8.3. Criterios para a selección das actividades. 8.4. Actividades complementarias e extraescolares.

9. Construción e análise de recursos e materiais didácticos.
- 9.1. Concepto e clasificación dos medios didácticos.
- 9.2. Función dos recursos no ensino.
- 9.3. O libro de texto como recurso didáctico. A contorna como recurso. Os medios audiovisuais e as tic.
- 9.4. Avaliación dos medios e os recursos no ensino.
- 9.5. Construción de novos recursos.
10. A avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe.
11. Diversidade e inclusión na aula de Primaria.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	28	42	70
Traballo tutelado	22	50	72
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	6	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Observación por parte do docente do contido da materia e das actividades a realizar durante o curso.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Estas sesións estruturaránse en varias fases: Introducción, desenvolvemento, conclusións e debate para explicar e aclarar os conceptos clave. As sesións maxistrais realizaránse con todo o grupo clase. .
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixa as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Realizaránse con toda o grupo clase.
Traballo tutelado	Seguimento das actividades realizadas por cada estudante en clases de gran grupo, grupos medios e grupos pequenos. Importancia especial adquire a tutela nos traballos tutelados, onde será preceptivo un mínimo de tres reunións entre o titor/a e o grupo de alumnos que o realicen.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Será revisado a nivel individual no despacho E.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	- Consistirá na realización dunha programación didáctica dunha área e na elaboración e exposición dunha unidade didáctica integrada. Ambos documentos terán que estar fundamentados a nivel teórico. - Utilizaránse rexistros observacionais para comprobar a participación do alumnado nos traballos, a súa implicación nos mesmos e as súas actitudes de colaboración, axuda , reflexión, crítica e apoio ao labor do equipo (competencia saber ser e estar) Mediante estes rexistros a docente tamén poderá medir a participación, implicación nos traballos, compromiso ético, etc. do alumnado nos traballos grupales.	60	A2 B1 C7 D1 A3 B2 C8 D2 A4 B4 C9 D6 A5 B10 C12 D8 B11 C15 D9 B12 C16 D13 C17 D15 C18

Exame de preguntas de desenvolvemento	- O alumnado realizará un exame de preguntas de desenvolvemento que se poderán combinar con preguntas de resposta curta sobre os contidos da materia.	40	A3 A5	B1 B11	C8 C11 C17	D1 D14
	- O alumnado deberá desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa no caso das preguntas de desenvolvemento.					

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Para aprobar a materia en primeira convocatoria é necesario entregar en prazo e expor debidamente os traballos estipulados e superar as probas obxectivas sobre o contido da materia, cunha nota mínima de 5 sobre 10 en cada un dos casos.
- Considérase alumnado non asistente aquel que non agarraches con regularidade ao 80% das clases presenciais; devandito alumnado deberá entregar en prazo os traballos prescritos e superar un exame específico sobre o contido da materia.
- Para superar a materia esíxese unha nota mínima de 5 sobre 10 en cada un dos apartados suxeitos a avaliación.
- A cualificación dos traballos, en caso de ser positiva, terase en conta na convocatoria de xullo, non nas posteriores.
- As datas dos exames ordinarios e extraordinarios están dispoñibles na páxina web do centro.
- Unha vez que o profesorado entre na aula, pechado a porta e comezado a explicación da materia, non se poderá entrar na clase.
- Está prohibido utilizar o teléfono móbil na aula, salvo que por razóns pedagóxicas establézao o docente aínda que neste caso priorizárase o uso de computadores ou *tablets. O alumnado que use o teléfono móbil será expulsado inmediatamente da clase.
- O alumnado que por motivos laborais non vaia a asistir ás clases terá que porse en contacto co /a docente no primeiros quince días de clase.
- Respectaranse rigorosamente as datas de entrega dos traballos. Non se recollerá *ningún traballo fóra da data establecida.
- Terase en conta as faltas de ortografía para a avaliación tanto dos traballos realizados como do exame. Cada falta de ortografía descontará 0,2 da nota final.
- Non se responderá a correos electrónicos durante o período vacacional.
- O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso escolar 2019/2020.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Escamilla, A., **Las competencias en la programación de aula: infantil y primaria (3 - 12 años)**, Graó, 2009

Bibliografía Complementaria

Antunez, S. y Del Carmen, M. y otros., **Del proyecto educativo a la programación de aula: el qué, el cuanto y el como de los instrumentos de la planificación didáctica.**, Graó, 1992

Cabrerizo, J. Rubio, M. y Castillo, S., **Programación por competencias. Formación y práctica.**, Pearson Educación, 2007

Herrán, A. Y Paredes, J., **Didáctica General.**, Mc Graw Hill, 2008

Escamilla, A., **Las competencias Básicas. Claves y propuestas para su desarrollo en los centros.**, Graó, 2009

Escribano, A. y Martínez, A., **nclusión Educativa y Profesorado inclusivo**, Narcea, 2013

Gómez, I., **Manual de Didáctica: aprender a enseñar.**, Pirámide, 2014

Medina, A. y Domínguez, M., **Didáctica. Formación básica para profesionales de la educación**, Universitas, 2009

Moral, C., **Teoría y práctica de la enseñanza**, Pirámide, 2010

Pino Just ,M., **Metodologías activas como clave en los procesos de innovación en la escuela. En Miguel A. Santos Rego et al. Exito Educativo. Claves de construcción y desarrollo (pp 129-150).**, Tirant lo Blanch, 2019

Vázquez, P. y Ortega, J L., **Competencias Básicas: desarrollo y evaluación en Educación Primaria.**, Wolters Kluwer educación, 2010

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ao espazo non que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir:

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

Outras modificacións:

Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante IntraCeu e preverase o uso da plataforma de teledocencia Blackboard como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

Probas que se modifican:

Para o curso 2020-2021, no caso de ter que realizarse a ensinanza 100% virtual o exame poderá ser tipo test , mantendo o valor porcentual da proba (40%).

Novas probas:

Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional:

Non hai.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria**

Materia	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria			
Código	V51G120V01202			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Holgado Pena, José Luís			
Profesorado	Holgado Pena, José Luís			
Correo-e	holgado@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	A integración de esta asignatura en o ensino formal de o Grado de Magisterio responde a a incorporación xeneralizada a o sistema educativo de as Tecnoloxías de a Información e a Comunicación (TIC); a aprendizaxe personalizado e a súa universalización como grandes retos de a transformación educativas, a adquisición de actitudes e o aprender facendo, demandan o uso intensivo de as tecnoloxías , permitindo personalizar a educación e adaptala a as necesidades e ritmo de cada alumno/a; as TIC son unha peza fundamental para producir o cambio tecnolóxico que levará a conseguir o cambio metodolóxico que leve a conseguir u obxectivo de mellora de a calidade educativa. Con esta asignatura terase a oportunidade de coñecer, analizar e valorar o novo papel de o profesor, de o alumno e de os elementos que configuran o acto didáctico. O estudiantado coñecerá novos recursos didácticos con base tecnolóxica, así como aprenderá a deseñar e elaborar materiais didácticos usando as novas tecnoloxías. O carácter instrumental se esta asignatura se focaliza en a adquisición de as competencias necesarias para a súa implementación en o traballo diario servindo de apoio a outras materias de o plan de estudos. Para rematar e como mestre/a será necesario que sexas capaz de axudar a os teus alumnos/as a desenvolverse con as Novas Tecnoloxías, con unha visión crítica e reflexiva, que che permita descubrir en a tecnoloxías unha ferramenta non só para utilizalas de forma lúdica , senón tamén para a súa formación como cidadáns/as libres e responsables.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida

B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Analizar o contexto actual de a Sociedade de a Información e reflexionar sobre o novo contorno social e educativo que xeran as TICs, dando lugar a a necesidade de xerar novas competencias persoais e profesionais.	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B6	C7	
	A4	B9	C8	
	A5	B10	C11	
			C17	
			C19	
Familiarizarse con os marcos lexislativos que regulan o contorno digital e coñecer a lexislación aplicable a o uso de as TIC en educación primaria	A5	B1	C1	D1
		B2	C2	D2
		B5	C5	
		B6	C7	
			C8	
			C9	

Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas	A3	B1	C1	D1
	A5	B6	C2	D6
			C5	
			C7	
			C8	
			C9	
Adquirir competencias digitais que faculten a o alumnado en o manexo de aplicacións de novos medios tecnolóxicos e digitais en a súa formación continua para o exercicio profesional	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D5
	A3	B4	C5	
	A4	B5	C6	
	A5	B6	C7	
		B8	C8	
		B10	C9	
		B11	C11	
		B12	C15	
			C17	
			C19	
Construír unha base de coñecementos, actitudes e habilidades técnicas, útiles para o futuro mestre en o desenvolvemento de a súa actividade profesional que lle permitan unha eficiente utilización de os recursos tecnolóxicos a o seu alcance, analizando e reflexionando sobre as implicacións de a súa utilización en o desenvolvemento curricular	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B5	C5	D5
	A4	B6	C7	D14
	A5	B9	C8	D15
		B11	C11	D22
		B12	C15	
			C17	
			C19	
Estar capacitado para buscar, seleccionar, avaliar e deseñar materiais didácticos en soportes tecnolóxicos adaptados a as características de o alumnado e de os contidos de aprendizaxe así como de realizar unha proposta didáctica de integración curricular en contextos específicos	A2	B1	C1	D1
	A3	B2	C2	D2
	A4	B3	C5	D3
		B4	C6	D4
		B5	C7	D5
		B6	C8	D6
		B7	C9	D7
		B10	C11	D8
		B11	C13	D9
		B12	C15	D12
			C16	D13
			C17	D14
			C19	D15
			C23	D16
				D17
Adquirir habilidades necesarias para o manexo técnico,a produción de materiais e a utilización didáctica de os diversos medios e recursos tecnolóxicos				D18
				D22
	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B3	C5	D3
	A4	B4	C7	D4
	A5	B5	C8	D5
		B6	C9	D6
		B7	C11	D7
		B8	C13	D8
		B9	C15	D9
		B10	C16	D12
		B11	C19	D13
		B12	C23	D14
				D15
				D16
				D17
				D18
Identificar puntos fortes e débiles de os recursos digitais, evaluando e determinando as súas posibilidades de integración en os procesos de ensino-aprendizaxe	A1	B1	C9	D1
		B2	C16	D14
		B10	C23	
		B12		

Integrar novos medios de comunicación en os procesos de ensino-aprendizaxe	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D7
	A3	B3	C5	D14
	A4	B4	C7	D15
	A5	B5	C8	D18
		B6	C11	D22
		B7	C17	
		B8	C19	
		B9	C23	
		B10		
		B11		
		B12		
Adquirir as habilidades necesarias para unha adecuada xestión da información con fins educativos: procura, selección, tratamento, organización e representación da información	A1	B1	C9	D1
	A2	B6	C15	D2
	A3	B12	C23	D3
				D4
				D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D15
				D17
				D22
Afrontar a produción e adaptación de materiais e recursos tecnolóxicos de forma creativa e innovadora, axustándose ás necesidades de contornos específicos	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B3	C5	D3
	A4	B4	C6	D4
	A5	B5	C7	D5
		B6	C8	D6
		B7	C9	D7
		B8	C11	D8
		B9	C13	D9
		B10	C16	D12
		B11	C17	D13
		B12	C19	D14
			C23	D15
Utilizar e promover o uso colaborativo das novas tecnoloxías en diferentes contextos socioeducativos				D16
				D17
				D18
				D22
	A1	B1	C13	D9
		B2	C16	D12
		B8	C17	D13
		B9		D14
		B10		
		B11		
	A3	B5	C16	D8
	A5	B6		D9
				D12
Desenvolver as capacidades de colaboración, participación activa e traballo en equipo como instrumentos básicos da formación como futuros docentes e tomar conciencia de que o ensino é un labor de equipo				D13
				D15
	A1	B1	C1	D1
	A2	B3	C2	D6
	A3	B6	C19	D7
		B7	C23	D8
		B9		D14
		B10		D15
		B11		D22
		B12		
	A1	B1	C19	D14
	A5	B12	C23	D15
Preveer e reaccionar aos inconvenientes ou dificultades que se poden derivar do uso e aplicación dos medios tecnolóxicos e dixitais no exercicio da educación primaria				D16
				D17
				D22
	A1	B1	C19	D14
	A5	B12	C23	D15
				D16
				D17
				D22
	A1	B1	C19	D14
	A5	B12	C23	D15
				D16
				D17
				D22

Contidos

Tema

TEMA 1. O TIC na sociedade da información	1.1. Alfabetización tecnolóxica e competencia dixital 1.2. Impacto social e educativo da cultura audiovisual dixital. 1.3. Papel dos centros educativos na sociedade da información.
TEMA 2. A integración do TIC *en contextos educativos	2.1. Factores que inflúen na súa integración. 2.2. Perspectivas curriculares e modelos de integración do TIC. 2.3. Proxectos nacionais de implantación do TIC nos centros. O proxecto Abalar en Galicia.
TEMA 3. Recursos multimedia para a educación	3.1. Concepto, clasificación e características dos multimedia educativos. 3.2. Funcións e orientación para o uso didáctico dos multimedia educativos. 3.3. Selección e avaliación dos multimedia educativos. 3.4. Deseño e elaboración dos materiais didácticos multimedia.
TEMA 4. Recursos web para a educación	4.1. Aplicacións educativas da web 2.0 4.2. Metodoloxía de traballo con Internet. 4.3. Seguridade da infancia en Internet 4.4. Contornas de ensino-aprendizaxe e traballo colaborativo co TIC. 4.5. Robótica 4.6. Realidade aumentada/virtual. 4.7. Impresoras 3D.
TEMA 5. A linguaxe audiovisual e os medios de comunicación	5.1. Lectura de imaxes. A imaxe Dixital. 5.2 A Televisión e a publicidade na aula. 5.3. Función do vídeo e dos cines no ensino. 5.4. Integración do cine na educación.
TEMA 6. Novos recursos TIC para o proceso de ensino-aprendizaxe	6.1. Do libro de texto ao libro dixital. 6.2. A Lousa Dixital Interactiva na aula.
TEMA 7. Inclusión educativa con apoio do TIC	7.1. As tecnoloxías de apoio á diversidade: tipoloxías e funcións. 7.2. Vantaxes de integración do TIC para a inclusión do alumnado.
TEMA 8. A avaliación e a *tutoría a través do TIC.	8.1. Acción tutorial mediada por TIC
PRÁCTICA	As prácticas realizaranse durante todo o cuadrimestre e estarán organizadas en función dos coñecementos previos dos alumnos e da dispoñibilidade de recursos; serán proxectos de traballo individuais ou en pequenos grupos.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	19	19	38
Presentación	2.5	17.5	20
Seminario	2	10	12
Traballo tutelado	2	4	6
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	26	40	66
Exame de preguntas obxectivas	1	7	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia por parte do profesorado, incluíndo directrices para desenvolver traballos de forma individual ou en grupo
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o profesor e un grupo de estudiantado en clase dun tema asignado polo docente relacionado coa materia; pódense levar a cabo en grupo ou individualmente pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesor para asesoramento, desenvolvemento de actividades e proceso de aprendizaxe. Van encamiñadas a guiar todo o proceso de aprendizaxe, proporcionando documentación, resolvendo dúbidas, orientando traballos, corrixindo propostas ...
Traballo tutelado	O estudiantado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Actividades de aplicación do coñecemento a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas relacionadas coa materia. Desenvólvense de forma autónoma

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atención personalizada a demanda do alumnado.
Presentación	Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de tutoría sinalado.

Seminario	As Tutorías individuais terán lugar no despacho C os días reflectidos no mesmo.
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de tutoría sinalado.

Avaliación							
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Presentación	Participación activa do estudiantado tanto en clases teóricas como prácticas de temas relacionados cos contidos da materia como de temas proposto polo alumnado complementarios ao temario.	10	A1	B1	C2	D1	
			A2	B2	C5	D2	
			A3	B3	C6	D3	
			A4	B4	C7	D4	
			A5	B6	C8	D5	
				B7	C9	D6	
				B8	C11	D7	
				B9	C13	D8	
				B10	C15	D9	
				B11	C16	D12	
				B12	C17	D13	
					C19	D14	
					C23	D15	
						D16	
						D17	
						D18	
						D22	
Traballo tutelado	O estudiantado desenvolve exercicios ou proxectos relacionados cos temas.	45	A1	B1	C2	D1	
				B2	C5	D2	
				B10	C6	D3	
				B12	C8	D4	
					C11	D5	
					C15	D14	
					C17	D15	
					C19		
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades; poden combinarse con probas de resposta curta	45	A1	B1	C2	D1	
				B2	C5	D2	
				B6	C6	D3	
				B10	C8	D4	
				B12	C11	D5	
					C15	D14	
					C17	D15	
					C19		

Outros comentarios sobre a Avaliación

Buscando a excelencia, unha das competencias que se propón nesta materia, recoméndase ao alumnado que traballe desde o primeiro día, dado que a avaliación é continua. Teranse en conta o traballo de clase así como os exercicios prácticos recolleitos polo profesor. Estes recolleranse só nas datas designadas para iso; entregalos máis tarde implica unha diminución na puntuación dos mesmos ou o suspenso automático.

Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima de 5 puntos sobre 10 en teoría así como nas prácticas; non cumprir este requisito implica ter que recuperar a parte correspondente na convocatoria de xullo. En convocatorias posteriores terase que recuperar toda a materia. A data de exames pode consultarse no calendario oficial de exames dispoñible na páxina web e na secretaría do centro.

Espérase que o estudiantado presente un comportamento ético adecuado. No caso de detectar un comportamento non ético (copia, plaxio, utilización de aparellos electrónicos non autorizados, e outros) considérase que non reúne os requisitos necesarios para superar a materia. Neste caso a cualificación global no actual curso académico será de suspenso.

Como criterios de avaliación considerárase a corrección na realización dos traballos, a súa claridade explicativa, a estruturación e sistematización dos mesmos, a corrección ortográfica, a orixinalidade e creatividade, a capacidade crítica e autocrítica, a incorporación de bibliografía, a organización e estruturación da información, a adecuación ao contexto, a xustificación dos aspectos pedagóxicos dos recursos deseñados, a implicación do alumnado na realización e desenvolvemento das actividades prácticas, a claridade expositiva, a estruturación de ideas e o espírito crítico na presentación dos contidos.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Barroso Osuna J.; Cabero Almenara J. (coords.), **Nuevos escenarios digitales**, 1, Pirámide, 2016

Cebrian De la Serna, M.; Gallego Arrufat, M.J., **Procesos educativos con TIC en la sociedad del conocimiento**, Pirámide, 2011

Gallego, M.J.; Raposo, M. (coord.), **Formación para la educación con tecnologías**, Pirámide, 2016

Muñoz González J. M. (coord.), **TIC y recursos mediáticos en el aula de primaria**, 1, Paraninfo, 2016

Bibliografía Complementaria

Barroso Osuna J.; Cabero Almenara J. (coords.), **Nuevos retos en tecnología educativa**, 1, Síntesis, 2015

Martínez Filgueira M.E. (coord.), **TIC para la inclusión de alumnado con necesidades específicas de apoyo**, 1, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Víg, 2013

Villalba, María, Grasa, Victoria,, **Las nuevas tecnologías en el aula**, Océano, 2013

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Innovación e investigación didáctica/V51G120V01504

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/V51G120V01101

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

1/Actitude favorable e receptiva para a experimentación e exploración das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías no campo educativo.

2/ Asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumno e para a avaliación por parte dos docentes do grao de desenvolvemento das competencias dixitais como futuro profesor/a.

3/ Que o alumnado non asistente comuníqueo para determinar as alternativas metodolóxicas de avaliación.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dunha maneira máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

*Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ao espazo non que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual.

*Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

*Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no

despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

*Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir:

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

*Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

*Outras modificacións:

☐ Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Faltic como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

☐ No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

*Probas pendentes que se manteñen:

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen, tanto para o alumnado asistente, coma para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual.

Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

*Probas que se modifican

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

*Novas probas:

Non se prevén novas probas de avaliación.

*Información adicional

Non hai.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Historia do presente				
Materia	Historia: Historia do presente			
Código	V51G120V01203			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Piñero Sampayo, María Fernanda			
Profesorado	Piñero Sampayo, María Fernanda			
Correo-e	mf_pinero@hotmail.com			
Web	http://escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	Sobre a base dos coñecementos adquiridos en etapas anteriores, a materia pretende profundar nas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que cabe destacar a localización dos acontecementos no espazo e no tempo, o manexo de fontes de información, a interpretación crítica dos datos, a conciencia de que as explicacións *causales son produto da interacción dun conxunto de factores diversos, capacidade de análise e síntese ou da emisión de xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
C32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais
C33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
C37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

1.-Profundar en destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que destacan: localización dos acontecementos no espazo e no tempo, anexo das fontes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións históricas son produto da interacción de diversos factores, capacidade de análise e síntese, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos	A3	B8 B10	C31 C32 C33 C34 C35 C37	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23
2.- Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc	A1 A2 A3 A5	B8 B11	C31 C32 C33 C34 C35 C37	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23
3.- Integración de novas tecnoloxías de información: como fontes primarias e como obxecto de estudo, alcanzando a capacidade de analizar críticamente o impacto das novas tecnoloxías e medios de comunicación	A2 A5	B11		D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16
4.- Capacidade para reflexionar críticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais, multiculturalidade e interculturalidade, a discriminación e inclusión social.	A3	B9		D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23

Contidos

Tema	
HISTORIA E TEMPO. O CAMBIO HISTÓRICO E A SÚA DIMENSIÓN CULTURAL	- Concepto de Historia - O estudo da Historia - Historia do Presente. Problemas na delimitación do período
MOVEMENTOS SOCIAIS E POLÍTICOS NA CONTEMPORANEIDAD	- A Ditadura franquista - A Transición - O Período democrático
As BASES DO TEMPO PRESENTE.	- A España do Presente - Organización territorial - Sistema Político - Realidade social
O MUNDO DO PRESENTE: DE 1989 Á "GRAN RECESIÓN".	- Transformacións no ámbito internacional. O novo mapa xeopolítico - O panorama actual. Alternativas, cambios... - Análise e estudo dos principais acontecementos do período

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	6	18	24
Traballo tutelado	8	20	28
Seminario	3	6	9
Traballo tutelado	8	20	28
Seminario	3	9	12
Lección maxistral	22	25	47
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Presentación	As exposicións faranse sobre temas propostos pola profesora. Poranse en común na aula, onde se valorará a estrutura dos contidos, a boa disposición para traballar en grupo, a eficacia para solicitar e seleccionar a información, a capacidade para falar en público, a presentación, etc.
Traballo tutelado	Traballos realizados de maneira individual ou en grupo polo alumnado, orientados ao achegamento á bibliografía especializada, aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da Historia do Presente. Realizaranse fóra e dentro da aula, tutelados polo profesor.
Seminario	A profesora proporá a asistencia a diversas conferencias e actividades culturais que teñan interese para o desenvolvemento da materia.
Traballo tutelado	Presentación e entrega, nas datas sinaladas, dos traballos realizados de maneira individual ou en grupo por parte do alumnado. Valorándose o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo.
Seminario	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistrais, sobre as lecturas recomendadas para a presentación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenvolva a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida expor ao alumnado
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia pola profesora, debates dirixidos, achega persoal do alumnado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Ensinaranse titorías, individuais e de grupo, dentro e fora da aula.
Traballo tutelado	Horario titorías: comunicárase ao comezo do curso.

Avaliación		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
	Descrición		
Traballo tutelado	Traballos realizados en horas de prácticas. Neste apartado valorarase a presenza e a actitude colaborativa, que terán un valor do 10%, e a actitude fronte ao traballo (interese, participación dentro do grupo, implicación...) que se computará dentro da nota dos traballos e que suporá outro 10%.	20	A1 B8 C31 D1 A2 B10 C32 D2 A3 C33 D6 A5 C34 D7 C35 D8 C37 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23

Traballo tutelado	Presentación e entrega, nas datas sinaladas, dos traballos realizados de maneira individual e en grupo por parte do alumnado. Valoráse o marco teórico, a estrutura e a articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo. Obxectivos de aprendizaxe: Profundar nas destrezas propias da aprendizaxe histórica: localización dos contidos no espazo e no tempo, anexo de fontes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións históricas son produto da interacción de diversos factores; capacidade de análise, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos sobre asuntos controvertidos. Dentro das técnicas historiográficas: Manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc.	30	A1 B8 C31 D1 A2 B10 C32 D2 A3 C33 D6 A5 C34 D7 C35 D8 C37 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23
Resolución de problemas e/ou exercicios	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas con precisión e claridade expositiva Resultados da aprendizaxe: Capacidade para reflexionar criticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais, multiculturalidade e interculturalidade, a discriminación e inclusión social, etc.	50	A1 B9 D1 A2 D2 D6 D7 D8 D14 D20 D23

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia e participación activa será valorada nas sesións teóricas e prácticas, seminarios, titorías e outras actividades. Aqueles alumnos/as que non realicen todas as actividades e traballos prácticos ou que non alcancen nestes ou na proba unha cualificación de aprobado, deberán repetir na segunda convocatoria aquelas partes da materia que teñan suspensas. Os alumnos/as que non cumpran coa asistencia esixida (80%) deberán examinarse de todo o programa da materia. Así mesmo, deberán realizar unha proba específica que poderá estar incluída na proba escrita. Aqueles casos nos que os alumnos/as non podan asistir a clase de forma regular por causas moi xustificadas, terán un procedemento de avaliación diferente. É conveniente que as persoas que se atopen neste estado póñanse en contacto coa profesora a principios do cuadrimestre.

Fecha examen: Consultar calendario de exámenes en la página

web: <https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Aguallo Blaye, P., **Historia de España**, Espasa-Calpe, 1996

Artola, M., **Historia de España Alfaguara**, Alfaguara, 1975

Avilés Farré, J., Egidio León, A., **Historia contemporánea de España desde 1923: Dictadura y Democracia**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2011

Dominguez Ortiz, A., **España: tres milenios de historia**, Ediciones de Historia, S.A. Marcial Pons, 2005

Palmer, R., Colton, J., **História contemporánea**, Akal, Textos, 1990

Valdeón, J., Pérez, J., Juliá, S., **Dossier de Historia de España**, Espasa. Colecc. Austral, 2010

Snyder, T., **Sobre la tiranía. Veinte lecciones que aprender del S.XX**, Galaxia Gutenberg, 2017

Bibliografía Complementaria

AA.VV., **La cultura bajo el franquismo**, Ediciones de bolsillo, 1977

Alonso Castrillo, S., **La apuesta del centro. Historia de la UCD**, Alianza, 1996

Aparicio, M.A., **El sindicalismo vertical y la formación del Estado franquista**, Eunibar, 1980

Areilza, J.M., **Cuadernos de la Transición**, Planeta, 1983

Armero, J.M., **Política exterior de España en democracia**, Espasa Calpe, 1988

Armero, J.M., **Política exterior de Franco**, Planeta, 1978

Artola, M., **Textos fundamentales para la Historia**, Revista de Occidente, 1975

Constitución Española 1978,

Cotarelo, R., **Transición política y consolidación democrática (1975-1986)**, Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS), 1992

García de Cortázar, F., **Atlas de Historia de España**, Planeta, 2005

García de Cortázar, J., **Historia de España. De Atapuerca al Estatut**, Planeta, 2007

Juliá, S., **Transición. Historia de una política española (1937-2017)**, Galaxia Gutenberg, 2017

Levitsky, S., Ziblatt, D., **Cómo mueren las democracias**, Ariel, 2018

Maravall, J.M., **La política de la Transición 1975-1980**, Taurus, 1981

Moreno, A., **España y el proceso de construcción europea**, Ariel, 1998

Peces Barba, G., **La elaboración de la Constitución de 1978**, Centro de Estudios Constitucionales, 1988

Prego, V., **Así se hizo la Transición**, Plaza y Janés, 1995

Prego, V., **Diccionario de la Transición**, Plaza y Janés, 1999

Roca Barea, M. E., **Imperiofobia y Leyenda Negra**, Siruela, 2018

Rodríguez Jiménez, J.L., **Historia de la España actual**, Universitas, 2014

Snyder, T., **El camino hacia la no libertad**, Galaxia Gutenberg, 2018

Tamames, R., **Estructura económica de España**, 24 Ed., Ciencias Sociales. Alianza, 2005

Red de bibliotecas del CIDA y de los Archivos estatales (REBAE) gestionados por el Ministerio de Cul,
<http://www.mcu.es/ccbae/es/consulta/busqueda.cmd>,

Gobierno de España. Ministerio de Cultura, **Centro documental de la Memoria Histórica**,
http://www.mcu.es/archivos/docs/MC/AGC/Boletin_num,

Gabinete de Prensa del Ministerio de Cultura, <http://www.mcu.es/principal/prensa.html>,

Congreso de los Diputados de España, <http://www.mcu.es/principal/prensa.html>,

Congreso de los Diputados. Publicaciones,
<http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso/Publicaciones>,

Archivo General de la Administración, <http://cvc.cervantes.es/obref/arnac/administracion/>,

Base de datos de libros antiguos o descatalogados, <http://www.iberlibro.com/>,

Real Instituto Elcano, <http://www.realinstitutoelcano.org/>,

Centro de Investigaciones Sociológicas CIS, <http://www.cis.es/cis/opencms/ES/index.html>,

Recomendacións

Outros comentarios

Valorarase a participación en clase, a calidade das actividades realizadas e a capacidade de traballar en grupo.

Todos os aspectos que se exíxen nesta materia deben verse cumpridos de forma satisfactoria. O non cumprimento dalgún deles suporía o suspenso da materia. Poderase superar cada apartado de forma individual, pero xa na seguinte convocatoria.

Plan de Continxencias

Descrición

Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ao espazo non que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual a través da tecnoloxía HyFlex. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual usando a plataforma Teams e BlackBoard.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías):

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de tutorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a tutorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir:

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

Outras modificacións:

Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante a plataforma Blackboard e preverase asemade o uso da plataforma Teams como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

Probas pendentes que se manteñen:

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen, tanto para o alumnado asistente, coma para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual.

Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

Probas que se modifican

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

Novas probas:

Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional

Non hai.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento**

Materia	Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento			
Código	V51G120V01204			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Ramos Garrido, Paula			
Profesorado	Ramos Garrido, Paula			
Correo-e	paula.ramosgarrido@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é formar educadores que coñezan as dificultades que poden presentar na súa aprendizaxe os estudantes con necesidades específicas de apoio educativo, que saiban avalialas e intervir para subasinalas.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
C3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D18	Creatividade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.	A2	B2	C6	D1
	A2	B3	C24	D2
	A3	B4	C26	D2
	A5	B6	C33	D3
				D4
				D5
				D6
				D7
				D7
				D8
				D8
				D9
				D10
				D11
				D13
Analizar de forma crítica os coñecementos provenientes da psicoloxía da educación e do desenvolvemento para construír unha visión propia, integradora e articulada que permita a mellora, a aprendizaxe e o desenvolvemento dos nenos con necesidades específicas de apoio educativo.	A1	B10	C3	D3
	A2		C6	D5
	A3		C13	D13
	A3		C15	
	A5			
Identificar as dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, informar e colaborar no seu tratamento.	A3	B2	C6	D1
	A4			D2
				D8
				D9
				D18

Contidos

Tema	
Tema 1.- As necesidades específicas de apoio educativo e a discapacidade.	O normal e o patolóxico no neno: 1.1.- Concepto de normalidade e/ou patoloxía: problemas xerais. 1.2.- Trastornos da infancia e a adolescencia.
Tema 2.- Identificación, prevención e intervención psicoeducativa nas dificultades na aprendizaxe escolar durante a educación primaria.	2.1 Dificultades de comunicación na escola: Dislexia, disgrafía, disortografía. Estratexias de avaliación e intervención. 2.2 Alumnos con necesidades específicas por Déficit Sensoriais. 2.2.1 A deficiencia auditiva. Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención 2.2.2 A deficiencia visual. Concepto etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención 2.3 Alumnos con necesidades específicas relacionadas coa Capacidade Cognitiva. 2.3.1 A deficiencia Mental: Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención. 2.3.2 Necesidades educativas dos alumnos de altas capacidades. Estratexias de identificación e intervención. 2.4 Alumnos con necesidades específicas relacionadas coa Motricidad. Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención.
Tema 3.- Identificación e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe asociadas a factores sociais na educación primaria.	3.1 Alumnos con necesidades específicas relacionadas con incorporación tardía: concepto, etioloxía, desenvolvemento e intervención.
Tema 4.- Identificación e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe vinculadas aos trastornos do desenvolvemento na educación primaria.	4.1 Alumnos con necesidades específicas relacionadas con trastornos do Desenvolvemento, a Personalidade e o Comportamento: concepto, etioloxía, desenvolvemento e intervención.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	33.5	58.5
Traballo tutelado	9	0	9
Aprendizaxe colaborativa	10.5	7	17.5
Resolución de problemas de forma autónoma	5	0	5
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	50	53

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Explicacións sobre os contidos teóricos e sobre a intervención práctica nas necesidades específicas de apoio educativo.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumno traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e profundar na súa propia aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de tutoría. Que será comunicado ao inicio do curso.
Aprendizaxe colaborativa	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de tutoría. Que será comunicado ao inicio do curso.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de tutoría. Que será comunicado ao inicio do curso.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Tarefas propostas pola profesora de cada tema. Exposicións, traballos en grupo e individuais e participación activa.	60	A2 A3	B2 B10	C6	D7 D8 D18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas de resposta curta do contido teórico/práctico.	40	A2 A3	B10	C3 C6	D1 D2 D7 D8 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación do alumno terá en conta dous partes; unha teórica e outra práctica.

Para superar a materia será necesario sacar unha puntuación a partir de 5 en cada unha das mesmas.

Os estudantes que non sigan dita avaliación (asistencia menor do 80%) deben realizar na data oficial, un exame específico no que se avaliarán as competencias básicas da materia. Será imprescindible tamén entregar todos os traballos.

Datas exames: Consultar:

<http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/escuela-maxisterio-vigo-ceu-examenes.php> A nota dos traballos prácticos contabiliza para a nota final só durante o presente curso.

Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia; polo que pode sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas. (Especificamente o tipo de exame pode cambiar debido ás circunstancias especiais de aula).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Alcantud, F., **Intervención psicoeducativa en niños con trastornos generalizados del desarrollo**, Pirámide, 2003

Arco, J. L. y Fernández, A. (Coords.), **Manual de evaluación e intervención psicológica en necesidades educativas especiales**, McGraw-Hill, 2004

García, J. N., **Dificultades del desarrollo: evaluación e intervención**, Pirámide, 2007

González, M. J. (Coord.), **Prevención de las dificultades de aprendizaje**, Pirámide, 2012

Ortiz, M. R., **Manual de dificultades de aprendizaje**, Pirámide, 2004

Santiuste, V., **Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica**, CCS, 2006

Bibliografía Complementaria

Alcantud, F., **Mi hija tiene parálisis cerebral infantil**, Síntesis, 2008

Barkley, R., **Niños hiperactivos. Cómo aprender y atender sus necesidades especiales**, Paidós, 2002

Botías, F., Higuera, A. M. y Sánchez, J. F., **Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos**, Wolters Kluwer Educación, 2012

De la Iglesia, M. y Olivar, J. S., **Autismo y síndrome de Asperger. Trastornos del espectro autista de alto funcionamiento. Guía para educadores y familiares**, CEPE, 2011

Deaño, M., **Como prevenir las dificultades del cálculo**, Aljibe, 2000

García Sánchez, J. N., **Deficiencias visuales: etiología, caracterización y evaluación**, Pirámide, 2005

González, R. M^a. y Guinart, S., **Alumnado en situación de riesgo social**, GRAO, 2011

Joselevich, E., **Síndrome de déficit de atención con o sin hiperactividad ADHD en niños, adolescentes y adultos**, Paidós, 2003

Junta de Andalucía, **Los trastornos generales del desarrollo. Una aproximación desde la práctica**, Autor, 2006

Latorre, A. y Bisetto, D., **Trastornos del desarrollo motor**, Pirámide, 2009

Levitt, S., **Tratamiento de la parálisis cerebral y del retraso motor**, (3ª ed.), Médica Panamericana, 2005

Luque, D.J. y Romero, J.F., **Trastornos del desarrollo y adaptación curricular**, Aljibe, 2002

Marchesi, A., Coll, C. y Palacios J., **Desarrollo psicológico y educación III**, Alianza Editorial, 2004

Mendoza, M. T., **¿Qué es el trastorno por déficit de atención? Guía para padres y maestros?**, Trillas, 2005

Miranda, A. (Coord.), **Manual práctico de TDAH**, Síntesis, 2011

Montón, M. J., **La integración del alumno inmigrante en el centro escolar**, GRAO, 2003

Orjales, I., **TDAH. Elegir colegio, afrontar los deberes y prevenir el fracaso escolar**, CEPE, 2012

Orjales, I. y Polaino, A., **Programas de intervención cognitivos-conductual para niños con déficit de atención con hiperactividad**, CEPE, 2001

Ripoll, J. C., y Yoldi, M., **Alumnos distraídos, inquietos e impulsivos. (TDA-H). Estrategias para atender su tratamiento educativo en Educación Primaria**, CEPE, 2009

Rivière, A. y Martos, J. (Comp.), **El niño pequeño con autismo**, APNA, 2001

Teruel, J. y Latorre, A., **Dificultades de aprendizaje. Intervención en dislexia y discalculia**, Pirámide, 2014

Vila, J.O. y Gutiérrez, F., **Manual básico de dificultades de aprendizaje**, Sanz y Torres, 2013

Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Ordenación Universitaria. Consellería de Emigración, **Plan de acollida. Materiais de apoio ao profesorado para a atención educativa ao alumnado procedente do estranxeiro**, Consellería de Educación e Ordenación Universitari,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prevención e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas/V51G120V01955

Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G120V01953

Psicopatoloxía da audición e da linguaxe/V51G120V01952

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas no tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza alcanza ou espazo non que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensino mixto ou semipresencial, as metodoloxías levarían a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensino a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a unha modalidade de execución virtual.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías):

O potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de tutorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a tutorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir:

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

Outras modificacións:

- Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra por IntraCeU e preverase o uso da plataforma de teledocencia Faltic por Blackboard como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.
- No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente común.

Probas pendentes que se manteñen

Todas as probas propostas na guía docente para as próximas convocatorias, mantéñense en calquera do tres modalidades de ensino previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, mantéñense, tanto para o alumnado asistente, como para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensino mixto ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Si non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou se realizarían exclusivamente de forma virtual.

Si a situación é de ensino a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

Probas que se modifican

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, excepto no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que leve a cabo a docencia.

Novas probas

Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional.

Non hai.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe escolar				
Materia	Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe escolar			
Código	V51G120V01205			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Muñoz Prieto, María del Mar			
Profesorado	Muñoz Prieto, María del Mar			
Correo-e	mmunoz@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia proporciona ao alumno un coñecemento detallado dos procesos de ensino- aprendizaxe. Considérase fundamental que o alumnado sexa capaz de adestrarse para que no futuro poida levar a cabo un papel de guía, orientador en todos os ámbitos que *conciernen ao ámbito educativo, así como desenvolver un espírito crítico e reflexivo.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C12	Abordar e resolver problemas de disciplina
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de primaria e utilízalos para xestionar o clima da aula e a instrución.	A2	B3	C11	D2
		B4	C12	D3
		B5	C13	D9
		B6	C20	D10
		B9		D16
		B10		D17
		B11		D20
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de primaria e utilízalos para xestionar o clima da aula e a instrución.	B3	C1	D2	
		C13	D8	
			D9	
			D12	

Contidos

Tema	
1. PARADIGMAS E CONCEPCIÓNS TEÓRICAS SOBRE A APRENDIZAXE E A APRENDIZAXE ESCOLAR	1.1. Comportamento. 1.2. Cognitivismo. 1.3. Aprendizaxe observacional: Teoría cognitiva social. 1.4. Enfoques do Tratamento da Información. 1.5. Perspectiva construtivista da aprendizaxe escolar. 1.6. A teoría sociocultural de Vygotsky. 1.7. A teoría de Bruner e a construción do coñecemento. 1.8. A teoría de Ausubel sobre a aprendizaxe significativa
2. CONTEXTOS E FACTORES CONDICIONANTES NA IDADE ESCOLAR	2.1. Interacción familia-escola. 2.2. Programas de formación de pais. 2.3. O profesor: un elemento clave para a aprendizaxe dos estudantes. 2.4. O alumno: axente, protagonista e responsable de aprendizaxe. 2.5. Que aporta a neurociencia ao mundo da aprendizaxe.
3. PROCESOS DE APRENDIZAXE NA IDADE ESCOLAR	3.1. Importancia da percepción e a atención como elementos esenciais para o aprendizaxe. 3.2. Diversas memorias e a súa importancia no aprendizaxe. 3.3. A intelixencia humana: a súa natureza.
4. PROCESOS AFECTIVOS E MOTIVACIÓN ACADÉMICA NA IDADE ESCOLAR	4.1. A educación emocional. 4.2. Diversas formas de motivar no proceso de ensinanza- aprendizaxe. 4.3. O papel do autoconceito e a autoestima.
5. INTERACCIÓN ALUMNO-ALUMNO E PROFESOR-ALUMNO EN EDUCACIÓN ESCOLAR	5.1. A xestión da aula: Habilidades docentes básicas facilitadoras da comunicación na aula. 5.2. Interacción entre iguais. 5.3. O aprendizaxe cooperativo.
6. CONTEXTO FAMILIAR, Tics E APRENDIZAXE NA ETAPA ESCOLAR	6.1. O uso dos Tics e a aprendizaxe escolar.
7. MÉTODOS E PROCEDEMENTOS DE INVESTIGACIÓN EN PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	7.1. Por que é importante a investigación. 7.2. O enfoque da investigación científica. 7.3. Métodos de investigación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	40	58
Debate	7	10	17
Traballo tutelado	13	22	35
Presentación	7	15	22
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	1	5
Traballo	6	6	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	O mestre presentará os contidos da materia de forma oral, e ás veces apoiados por medios audiovisuais. Se tentará co estudante participe de maneira activa con comentarios cando o mestre o pida.
Debate	Faranse debates relacionados cun tema proposto polo docente. Os debates ten que prepararse antes de tempo e consultalo con o mestre.
Traballo tutelado	Resolución de actividades, traballos individuais ou en grupo feitos na aula. O estudante, moitas veces, debe ter lido artigos sinalados polo docente.
Presentación	Presentación por escrito do traballo feito no grupo de traballo. A presentación é obrigada.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Lección maxistral	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos/as mediante tutorías (ben a nivel grupal ou individual).
Debate	A atención personalizada realizarase a través do asesoramento aos alumnos para a preparación dos apartados que deben preparar para a realización do debate.
Traballo tutelado	A atención personalizada realizarase a través da supervisión aos alumnos, nos temas que se traballarán no gupo-aula.
Presentación	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos achega do tema que deben traballar para realizar a exposición.
Probos	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	A atención personalizada realizarase a través da valoración de probas realizadas na aula.
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos mediante tutorías semanais (ben a nivel grupal e/ou individual), e de forma presencial na aula.
Traballo	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos achega do tema que debe traballar en grupo. As tutorías serán obrigatorias, e consistirán en guiar aos alumnos/as para que poidan realizar de maneira óptima o seu traballo teórico, que deberá ir acompañado sempre dunha presentación na aula. Para iso, concretarase día e hora.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Para superar a materia, o alumno/a deberá aprobar o exame tipo test con unha cualificación de 5, en unha escala 0-10. Só en ese caso sumaranse as cualificacións obtidas no resto das actividades.50%	50	B5 C12 C13
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno/a deberá entregar o docente, cando este solicíteo, reflexións ou valoracións de algún artigo de revista, actividades realizadas en o aula ou a avaliación da lectura de libro ou capítulos de libros, propostos polo profesor/a. É un requisito non imprescindible, aínda que si o alumno/a non realiza a proba en os días previstos, poderalle repercutir en a súa cualificación final.	20	A2 D2 D9
Traballo	Cada grupo deberá presentar un documento da exposición realizada no aula. O alumnado debe pertencer a un grupo de traballo.Todos os seus compoñentes recibirán a mesma cualificación. A presentación pode ser valorada neutra, positiva ou negativamente, para o cómputo final de a asignatura.30%	30	D2 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os estudantes que sigan a avaliación continua, os traballos serán obrigatorios, e puntuarase a asistencia a clase do alumno, que tamén será obrigatoria, tanto nas clases teóricas como nos grupos pequenos (clases prácticas). Esíxese a asistencia regular de polo menos o 80% das sesións). Os traballos entregaranse nas sesións de grupo pequeno, segundo o calendario que se estableza. No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo tutorizado polo docente, realizará unha proba na que se avaliarán as competencias básicas da materia, que incluírá contidos teóricos e prácticos. As datas para a realización dos exames serán as mesmas que os estudantes de avaliación continua. Os exames serán as mesmas que os estudantes de avaliación continua. Día do exame. Consultar páxina web da Escola de Maxisterio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Bisquerra, R., **Inteligencia emocional en educación**, Síntesis, 2015
- Castejón, J. L., **Psicología de la educación**, Club Universitario, 2010
- Córdoba, A. I.; Descals A., y Gil M^a. D., **Psicología del desarrollo en la edad escolar**, Pirámide, 2006
- González Sampascual, M., **Psicología de la educación. Tomos I y II**, UNED, 2007
- Labrador, F. J., **Técnicas de modificación de conducta**, Pirámide, 2008
- Myers, D., **Psicología**, Panamericana, 2006
- Navarro, J., I., y Martín, C., **Psicología de la educación para docentes**, Pirámide, 2010
- Prados, M. M., **Manual de Psicología de la Educación**, Pirámide, 2016

Santrock, J., **Psicología de la Educación**, Mc. Graw Hill, 2006

Trianes, M. V., y Gallardo, J. A., **Psicología de la educación y el desarrollo en contextos escolares**, Pirámide, 2004

Bibliografía Complementaria

Bisquerra, R., **Universo de emociones**, Palau Gea, 2015

Bona, C., **La nueva educación**, Plaza & Janés, 2015

Comellas, M. J., **Un enfoque educativo para prevenir la violencia en la escuela**, Octaedro, 2015

Gámez-Guadix, M., **Escuela de padres 3.0**, Pirámide, 2017

López, C. y Valls, C., **Coaching educativo**, Ed. SM, 2013

Manzanero, Puebla, A. L., y Álvarez M. A., **La memoria humana: aportaciones desde la neurociencia cognitiva**, Pirámide, 2015

Miltenberger, R. G., **Modificación de conducta. Principios y fundamentos**, Pirámide, 2013

Mora, F., **Neuroeducación**, Alianza, 2017

Núñez C., y Varcacel, R., **El arte de emocionarte**, Nube de tinta, 2016

Orón Semper, J. V., **Neuropsicología de las emociones**, Pirámide, 2019

Piñuel, I., y Cortijo, O., **Cómo prevenir el acoso escolar**, CEU Educaciones, 2016

Raspall, L., **Neurociencias para educadores**, Homo Sapiens, 2017

Robinson, K., **Escuelas creativas**, Grijalbo, 2015

Vaello Orts, J., **Cómo dar clase a los que no quieren**, Graó, 2011

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Tutoría e orientación coa familia/V51G110V01303

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/V51G120V01104

Plan de Continxencias

Descrición

Para o curso académico 2020-2021, non hai cambios significativos nas metodoloxías nos tres escenarios docentes previstos. A única adaptación notable está relacionada co seu modo de execución. No posible escenario de ensino mixto ou a tempo parcial, as metodoloxías levaríanse a cabo de xeito presencial e virtual. Por outra banda, que no escenario de aprendizaxe a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a unha modalidade de execución virtual.

- Modificación das metodoloxías de ensino:

A dinámica de calquera metodoloxía de ensino non se modifica, salvo no seu modo de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dunha configuración remota).

- Modificacións (se procede) do contido que se vai ensinar

Non hai cambios no contido que se vai ensinar.

- Modificacións (se procede) da avaliación:

O peso do exame final (tipo proba) valorarase cun 40% da nota; as exposicións terán un valor do 30% da nota e diferentes tipos de actividades, valoraranse cun 30% da nota. Para que medien todas as actividades, debe superarse o exame.

- Bibliografía adicional para facilitar a autoaprendizaxe

Ao longo do desenvolvemento do tema proporcionarase bibliografía adicional para cada tema.

- Outras modificacións

Ferramentas para o ensino virtual.

No escenario de educación a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de xeito virtual.